МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Випуск 14

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку економіки України в умовах європейської інтеграції”
м. Київ, МАУП, 28 травня 2015 р.

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2015

ББК 63.3(4УКР)я43
С76

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 4 від 15.04.15)

Редакційна колегія:
А. М. Подоляка (голова), д-р юрид. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (заступник голови), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
А. С. Лисецький, д-р екон. наук, проф.;
К. В. Муравйов, канд. юрид. наук, доц.;
І. П. Розпутенко, д-р наук держ. упр., проф.;
Л. В. Романова, д-р екон. наук, проф.;
В. Є. Сафонова, д-р екон. наук;
Г. П. Ситник, д-р наук держ. упр., проф.;
Ю. П. Сурмін, д-р соц. наук, проф.;
Н. М. Чернуха, д-р пед. наук, проф.

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Становлення і розвиток української державності : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП "Видавничий дім "Персонал", 2008 —

С76 Вип. 14: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. "Проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку економіки України в умовах європейської інтеграції", 28 травня 2015 р. / редкол.: А. М. Подоляка (голова) [та ін.]. — 2015. — 258 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичної конференції, присвяченої проблемам і перспективам соціально-економічного розвитку України в умовах європейської інтеграції.

Для науковців і громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2015
© ДП "Видавничий дім "Персонал", 2015

Шклярук С. Г.
Основні проблеми валютного ринку України і заходи щодо їх вирішення *133*

Ковальчук С. П.
Досвід Вінницької області у реалізації організаційних заходів щодо сприяння залученню інвестицій у регіон *137*

Марченко С. М.
Тенденції розвитку сучасного екологічного маркетингу *140*

Корінчевська І. А.
Перспективи розвитку системи охорони здоров'я України в умовах європейської інтеграції *144*

Бігдаш В. Д.
Стан та напрями розвитку страхового ринку України в процесі реформування економіки країни *147*

Михайленко О. В.
Проблеми та шляхи удосконалення методики й організації обліку основних засобів на підприємстві *150*

Міхатуліна О. М.
Господарсько-правова відповідальність та порядок її застосування в разі порушення господарського законодавства *154*

Пророченко Є. В.
Проблеми конкурентоспроможності вітчизняних підприємств у контексті зони вільної торгівлі між Україною та ЄС *163*

Топалова І. А.
Використання зарубіжного досвіду управління якістю продукції для підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств *166*

Бурсов Р. В.
Система інформаційно-аналітичного забезпечення технологічного оновлення промислових підприємств на основі принципів податкового стимулювання *170*

Гаращук Є. В.
Феномен протестної комунікації в умовах глобалізації інформаційного простору *175*

Варениченко І. В.
Наукові підходи до формування стратегії економічної стабілізації підприємств обробної промисловості України *179*

Казак О. О.
Інвестиційний менеджмент в системі управління машинобудівним підприємством *184*

Квашук Д. М.
Інформаційно-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємництва *187*

Колесник В. М., Колесник Н. В.
Підходи до класифікації витрат для потреб управління *191*

О. В. МИХАЙЛЕНКО
докт. філос. в гал. екон., ІМЕФ МАУП

ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ Й ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Раціональна організація бухгалтерського обліку сприяє: формуванню повної і достовірної інформації про господарські процеси і результати діяльності підприємства, забезпеченню контролю за наявністю, рухом і раціональним використанням основних засобів відповідно до затверджених норм, нормативів і кошторисів, своєчасному попередженню негативних явищ фінансово-господарської діяльності, виявленню внутрішніх виробничих резервів, їх мобілізації і ефективному використанню з метою отримання прибутку, оцінці ефективності їх фактичного використання.

Основними завданнями бухгалтерського обліку основних засобів (ОЗ) є: правильне документальне оформлення і своєчасне віддзеркалення в облікових регістрах надходження основних засобів, їх внутрішнього переміщення і вибуття; правильне обчислення і відображення в обліку суми зносу; точне визначення результатів при ліквідації; облік витрат на ремонт; контроль за збереженням і ефективністю використання.

Для організації обліку основних засобів, що відповідає поставленим вище завданням, важливе значення має: наявність науково-обґрунтованої класифікації основних засобів; встановлення принципів оцінки основних засобів; встановлення одиниці обліку предметів основних засобів.

У методиці та організації бухгалтерського обліку існує ряд проблем, вирішення яких дозволить суттєво удосконалити та підвищити його якість.

Питання вдосконалення обліку основних засобів розглядалось багатьма відомими вченими та практиками в галузі бухгалтерського обліку. Особливо слід виділити роботи таких провідних економістів, як Немченко В. В., Швець В. Г., Ткаченко Н. М., Білуха М. Т., Бутинець Т. А. та інших. Незважаючи на активні дослідження даного питання, кожне підприємство має свої особливості і потребує конкретних заходів щодо вдосконалення обліку основних засобів.

Запровадження міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні зобов'язує здійснити приведення національних положень з бухгалтерського обліку основних засобів до міжнародних стандартів. Разом з тим на сьогодні існує ряд розбіжностей між П(С)БО 7 "Основні засоби" та МСБО 16 "Основні засоби".

Загалом сучасний рівень розвитку методики і організації обліку основних засобів в Україні має наступні позитивні сторони:

1) зрозумілість вітчизняного обліку для іноземних інвесторів;
2) узгодженість Плану рахунків з фінансовою звітністю;
3) самостійність підприємств у визначенні параметрів та напрямів облікової політики, виборі форм бухгалтерського обліку і регістрів аналітичного обліку, затвердженні правил документообігу і технологій обробки облікової інформації.

Серед недоліків можна виділити:

1) трудомісткість процесів реформування бухгалтерського обліку;
2) відсутність у чинних нормативних актах норм щодо методики обліку окремих операцій з основними засобами (відображення в обліку витрат на придбання та поліпшення основних засобів тощо);
3) в реальних умовах нарахування амортизації основних засобів починається з місяця, наступного за місяцем введення в експлуатацію.

На практиці на вибір методу амортизації здійснюють вплив такі чинники: 1) простота методу та можливість його застосування; 2) вплив на собівартість продукції та вартість ресурсів; 3) наявність корпоративної політики у сфері нарахування амортизації.

У науковій літературі не існує єдиної думки щодо найкориснішого або найдоцільнішого з методів. Тому у питанні вибору методу нарахування амортизації пропонуємо виходити з урахуванням двох аспектів:

1) обов'язкового дотримання принципу обачності (найбільше принципу обачності відповідає метод зменшення залишкової вартості, за яким нараховується найбільша сума амортизації у перші роки використання об'єкта ОЗ);
2) очікуваний спосіб отримання економічних вигод від використання об'єктів ОЗ.

Основні засоби підприємства умовно можна поділити на дві групи: безпосередньо зайняті у виробництві, допоміжні та обслуговуючі; інші основні засоби, які переважно складають інфраструктуру підприємства.

Втілення рекомендацій щодо встановлення норм і методів нарахування амортизації за окремими групами основних засобів сприятиме отриманню об'єктивної інформації про розмір амортизаційних відрахувань до строку корисного використання окремих об'єктів та характеристику їх участі у виробничому процесі.

Порівняння вимог бухгалтерського і податкового обліку основних засобів у зв'язку з набранням чинності Податковим кодексом України свідчить про спрощення процесу ведення обліку на підприємстві, оскільки приведення до єдиної класифікаційної групи основних засобів, визначення єдиної оцінки основних засобів та скасування податкового методу нарахування амортизації призвели до формування єдиної системи нарахування амортизації у бухгалтерському і податковому обліку [6, с. 405]. Однак, складності

ще існують. Вони пов'язані з різним вартісним критерієм визнання основних засобів у податковому та бухгалтерському обліку.

На думку М. Т. Шендригоренко, О. О. Кондратенко [6, с. 405], варто насамперед звернути увагу на зміни у частині підвищення оперативності та ефективності обліку основних засобів підприємств, що вимагає вирішення таких завдань: дослідження чинної методики нарахування амортизації й обліку зносу основних засобів; вивчення впливу змін податкової політики на порядок обліку основних засобів.

Основними проблемами в процесі оцінки за справедливою вартістю основних засобів є: відсутність методичної основи обґрунтованого визначення вихідної оцінки основних засобів; доцільність використання поняття "справедлива вартість" в П(С)БО, оскільки ринкові ціни не можна назвати справедливими, бо вони не можуть бути одночасно справедливими для двох учасників ринку — продавця і покупця; — при виборі об'єктивного методу оцінки основних засобів необхідно мати на увазі, що не існує такої оцінки, яка б задовольняла вимоги всіх без винятку користувачів фінансової звітності.

Для вирішення поставлених завдань варто здійснити такі дії: удосконалити порядок обліку надходження основних засобів у системі аналітичних рахунків, що дозволить спростити систему бухгалтерських записів; розробити бухгалтерську модель економічного механізму амортизації, що сприятиме вирішенню проблем фінансового, внутрішньогосподарського обліку амортизаційних процесів та їх податкового аспекту; удосконалити методику обліку витрат на ремонт основних засобів, що підвищить ефективність управління витратами; розробити модель залежності експлуатаційних витрат від нормативного періоду експлуатації устаткування, яка дозволить визначити доцільність здійснення ремонту основних засобів [6, с. 405].

Організація обліку основних засобів повинна бути цілісною, єдиною системою взаємопов'язаних, взаємоузгоджених способів і методів обліку, які охоплюють увесь комплекс облікових процедур з виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації [6, с. 405]. Тому основними напрямами її удосконалення є: вибір оптимальної за складом та обсягом облікової інформації, яка забезпечить реалізацію завдань, поставлених перед обліком основних засобів; розробка та запровадження удосконалених форм носіїв облікової інформації, найбільш адаптованих до структури, змісту та характеру інформації; розробка раціональних схем документообігу, що дозволять з найменшими витратами трудових, матеріальних і фінансових ресурсів забезпечити своєчасне виконання поставлених завдань; розробка та запровадження раціональної технології вирішення облікових завдань, що забезпечить злагоджене функціонування облікового механізму.

Основними шляхами удосконалення організації обліку основних засобів є раціоналізація форм документів і регістрів обліку, методів і способів збирання, обробки й узагальнення облікової інформації, адаптованих до сучасних умов.

Також важливим шляхом удосконалення обліку основних засобів є вибір найбільш оптимального програмного забезпечення автоматизованої системи бухгалтерського обліку. На наш погляд, детальний огляд програм бухгалтерського обліку на предмет конкретизації операцій з обліку основних засобів та критерії вибору програмного забезпечення достатньо повно і об'єктивно розкрито у роботі А. П. Грінько [1].

Література

1. Грінько А. П. Критерії вибору програмного забезпечення автоматизованої системи бухгалтерського обліку основних засобів / А. П. Грінько // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. — 2009. — Вип. 2. — С. 187–193. — Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 "Основні засоби" // Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_014
3. Неміш Ю. Поняття "основні засоби" у сучасних наукових дослідженнях // Аграрна економіка. — 2012. — Т. 5. — № 3–4. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http: // irbis-nbuv. gov. ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби", затверджене Наказом Міністерства фінансів України № 92 від 27.04.2000 р. із змінами, внесеними згідно з Наказом Мінфіну № 48 від 08.02.2014 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http: // zakon4.rada. gov. ua/laws/show/z0288–00
5. Швець Н. В., Бродська О. Л. Проблемні питання аналізу основних засобів // БізнесІнформ. — 2012. — № 8. — С. 159–162.
6. Шендригоренко М. Т. Проблемні питання обліку основних засобів в умовах дії Податкового кодексу України / М. Т. Шендригоренко, О. О. Кондратенко // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Сер.: Економіка. — 2012. — Вип. 19. — С. 403–406. — Режим доступу: http: //www.irbis-nbuv.go